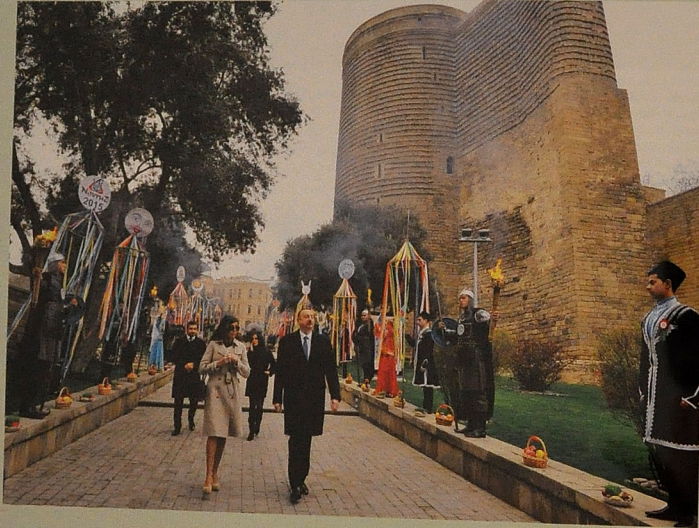

Nə şirindir azadlığın Novruzunu!

“Novruz bizim əziz, sevimli bayramımızdır, milli sərvətimizdir! Xalqımız əsrlər boyu Novruzunu əziz bayram kimi qeyd edir. Ancaq müstəqillik dövründə biz bu bayramı rəsmi bayram kimi qeyd etməyə başlamışıq.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
19.03.2015

...“Dünyanın ən pozitiv bayramı” mövzusunda sorğu aparılıbsaydı, məhz Azərbaycanda keçirilən Novruz ən gözəli hesab olunardı.

Ona görə ki, biz Novruz hazırlığına hamıdan tez başlayırıq.

Ona görə ki, bizim Novruz əfəsindən tutmuş safasına, hədiyyəsinə və gəzinti-qonaqlığınaq daha çox qadınların bayramıdır.

Ona görə ki, bizim Novruz uşaqların – yeni nəslin bayramıdır. Hamıdan çox sevindən də onlar, hamıdan çox sənlənən də onlar, ən çox hədiyyə alan da onlar!

Ona görə ki, bizim Novruz təbiətdən əvvəl evlərimizə gəlir: yaz günəşinin ilıq nəfəsini ilk udan pəncərələrimizdə məskən salan bərəket cücərtisi – səməni-dür!

Ona görə ki, yel, su, od, torpaq yuxudan oyanmamış onları biz oyadıırıq: gülə-gülə, bayramlaşa-bayramlaşa, çeşidli nematlardan xonça tutub bərəket rəmzi düşüydən plov süzərək; işığımız, ocağımız daha gur olsun deyər yandırdıqımız şamlar yeni ilin həm simvolu, həm də dişləklidir.

Ona görə ki, yalnız ötən əsrdə tibb elminin bahar avitaminozu adlandırıldığı mövsüm həlsizliğin qarşısını bizim müdrik əcdadlarımız çoxdan tapıblar: havanın saxı sınaq-sınmaz, qışdan çıxan orqanizmdə faydalı maddələr qitliyi başlar-başlamaz meyvə qaxını, ləpələri süfrəyə düzüb buğda qovrulublar ki, bahar yorğunluğuna və yuxucul-

luğuna qalib gələ bilsinlər.

İndi özünü deyir, bizim Novruz bayramı qədər hər məqamı düşünlülmüş, oturuşmuş, insanlara səfəliq, təmizlik, bolluq bəxş edən ikinci bayram varmı? Axtarmayın, yoxdur!

Tarix boyu Azərbaycanda Novruz bayramı geniş qeyd edilib. Sosial mənşəyindən aslı olmayaraq, əhalinin bütün təbəqələri Novruz bayramında bir növ bərabərlişib, eyni təamlardan süfrə açıb. Milli düşüncə tərzinin formalaşmasında böyük rolu olan Novruz insanların arasında birlik və məhrəbanlıq möhkəmlənməsinə xidmət edir, onları bir-birinə mərhəmət, qayğı və diqqət göstərməyə çağırır. Çərsəmbəllər, bayramlaşmalar kimi ənənələr Azərbaycan Novruzunu, bu bayramı qeyd edən bir çox xalqların adət-ənənəsindən tamamilə fərqləndirir.

Tarixi bayramını xalq nəcə var, o cür də qeyd edib: ev-əşik təmizlənilib, səməni cücərdilib, şirniyyat bişirilib, plov dəmlənilib, yumurta boyanıb, nişanlı qızlara bayram pəyi gedib,

nəslin, məhəllənin qocaları, ağsaqqal-ağbirekləri yad edilib, küsültilər bərişib, dünyasını dəyişmiş əzizlərin məzarı ziyarət edilib. Üstəlik, həmişə məktəblilərin yaz tətili Novruz ovqatlı günlərə təsadüf edib deyər, xüsusilə uşaqlar bu bayramın dadını yaxşıca çıxarıblar, elə indiki kimi...

XX əsrdə ikinci dəfə dövlət müstəqilliyi qazanan Azərbaycanın Novruz bayramı dövlət səviyyəsində qeyd olunmağa başladı, bayram günləri qeyri-ış günləri elan edildi.

Müstəqilliyin ilk illəri itimati quruluşun keçid dövrü kimi mürəkkəb bir vaxtla yanaşı, həm də Qarabağ savaşını illərinə təsadüf etdi. Qıtlıq, cəhəddəki ürgünlük fonunda Novruz bayramını ürayızın istəyən kimi dövlət səviyyəsində keçirmək hələ mümkün deyildi. Lakin ulu öndərimiz Heydər Əliyevin təkarr hakimiyyətə gəlişi ilə Azərbaycanda çox nəsnələr kimi, Novruz bayramının da taleyini işiq düşüdü, Novruz öz layiqlik döyərini alaraq, dövlət səviyyəsində ümumxalq bayramı kimi qeyd edilməyə başladı. Novruz - evlərdən və televiziya ekranından küçələrə, küttlavı gəzinti yerlərinə axıdı, bir sözdə, miasir dövrün tələb və yenilikləri nəzərə alınaraq, eyni zamanda qədim dövrün ənənələrinin qorunduğu mühtəşəm bir bayram səviyyəsində yüksəldi! Ölkə başçısının öz əli ilə üzvləri ilə Novruz bayramı münasibətində diyənlərin xalq gəzintisində iştirakı, Novruz tonqalını alovlandırmaqla bay-

ram şənliklərinə start verməsi, Novruzun əsas simaları olan Bahar Qız, Kosa və Keçəl ilə salamlanması və xoş zərəfat etməsi, yumurta döyüşdürməsi, sırası vətəndaşlar ilə ünsiyyəti, Azərbaycan xalqına ənənəvi təbrik nitqi məhz ulu öndərimiz tərəfindən təməli qoyulmuş ənənələrdir. Heydər Əliyevin layiqlik davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ulu öndərin təməlini qoyduğu və ənənəni də layiqincə yaşadı.

Martın 19-da İçərişəhərdə, Qız qalasının ətrafında, ulu Dədə Qorqudun xeyir-duası ilə başlayan bayram mərasimində Prezident İlham Əliyev öz nitqində Novruz barədə bunları söylədi:

– Novruz bizim əziz, sevimli bayramımızdır, milli sərvətimizdir! Xalqımız əslərək boyu Novruzun əziz bayramı kimi qeyd edir. Ancaq müstəqillik dövründə biz bu bayramı nəsi bay-

ram kimi qeyd etməyə başlamışdır. Bizim müstəqilliyimiz də milli dəyərlər, ənənələr üzərində qurulub!

Ünüməbəşəri bayram

2009-cu ildə YUNESKO-nun qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilmiş, 2010-cu ildə BMT Baş Assambleyası tərəfindən beynəlxalq status verilişi Novruz bayramı artıq ünüməbəşəri səciyyə kəsb edərək dünya miqyasında qeyd edilir. Martın 21-i Beynəlxalq Novruz Günü elan edilib. Bu, böyük bir arealda 200 milyondan çox insanın milli mənası yaddaşına dünyanın ən mötəbər qurumu səviyyəsində dəyər verilməsində Novruzun qeyd edən dövlətlər arasında Azərbaycan Respublikasının töhfəsi daha böyükdür.

Novruzun türk xalqlarının da qədim mədəni irs nümunəsi olaraq dünyada təbliğinə xüsusi önəm verən Türkdillil ölkələrin beynəlxalq mədəniyyət təşkilatı olan TÜRKSOY hər il müxtəlif ölkələrdə bayram şənlikləri təşkil edir. Bulki Novruz şöləni daha böyük miqyası ilə yadda qaldı.

TÜRKSOY-un təşəbbüsü ilə martın 21-də Ankara və İstanbulda başlanan bayram şənlikləri martın 29-dək İzmirədən Adanaya, Trabzondan Hatayaya, Samsundən Dənizliyədək Türkiyənin 20-dək şəhərini əhatə edib. Daha sonra 24-25 martda Parisdə, YUNESKO-nun baş qərərahında, 26 martda Almanyanın Köln şəhərində, martın 28-də Avstriyanın paytaxtı Vyanada Novruz tədbirləri keçirilib. Türkiyə Cümhuriyyəti Baş Nazirliyi yanında Tanıtma

Fondunun, Yunus Əmrə İnstitutunun dəstəyi ilə gərəkəkləşən tədbirlərdə türkdillil respublikaların rəsmi və bədii heyətləri iştirak edirdi.

Novruz şənliklərində ölkəmizi Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Mədəniyyət müəssisələri və xalq yaradıcılığı şöbəsinin müdiri Fikrət Babayevin rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti – Azərbaycan «Çang» estrada-folklor ansambılı və aşıq Əli Quliyev təmsil edib.

Novruz sevdalıları, sizi gözlayırık!

...Novruz bayramı ildən-ilsə Azərbaycanda daha geniş, daha maraqlı, daha təntənəli qeyd edilir. Son 6-7 ildə Novruz tətili daxili turizm ilə yanaşı, xarici turizmin də inkişafına təkan verir. Turizm sektorunun işinin yeni tərzdə, dünya standartları səviyyəsində qurulması sayəsində martın üçüncü ətünlülüyü yaxın-uzaq ölkələrdən Azərbaycana turist axını güclənir. Ənənələri Novruz tətili günlərində Azərbaycana gəlməyə vadar edən bir hissə bizim bu bayramı gözəl keçirməyimizdirsə, bir səbəb də ölkəmizdə sabitliyin, ictimai asayiş və dincliyin hökm sürməsidir. Ən təqdiralayıq hal da budur ki, Novruz tətili günlərində Azərbaycana təşrif buyanıran turistlər Bakı ilə kifayətlənmir, bölgələrə üz tutur, Azərbaycana və Azərbaycanlıları daha yaxından tanıyırlar. Bu tanışlıq gətirdikə səmimi bir sevgiyə çevrilir, buranı bir görən acnəbi bir də görmək arzusuyla geriya döndür.

Heydər Əliyev Fondu ilə Madəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkil etdiyi ənənəvi Beynəlxalq Muğam Festivalının Novruz ərfəsində keçirilməsi, İçərişəhərdə, Qobustan və Qala qorurlarında bir neçə günlük Novruz

törənləri bu bayramı daha maraqlı və sevimli edir. Hər il olduğı kimi, bu il də xalqımızın min illərdən bəri təmtəzəqlə qeyd etdiyi, özünəməxsus ənənələri ilə fərqlənən Novruz bayramı münasibətilə ümumxalq şənliyi təşkil edilmişdi. Milli Parkda təşkil edilən «Şorç bazarı» bayram şənliyinə xüsusi çalar çatdı. Burada ölkəmizin müxtəlif bölgələrinin təmsil edən özfaaliyyət kollektivlərinin çıxışları, sərgilənən sənətkarlıq nümunələri xalq tərəfindən maraqla

qarşılandı. Bir tərəfdə gənə pöhləvənlər xalqa üzərində qursaç tutur, idmançılar mahaətərlərini göstərirdilər. 21-23 martda isə «İçərişəhər» Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu İdarəsinin təşəbbüsü ilə paytaxtımızda ikinci dəfə beynəlxalq Novruz festivalı keçirildi. Madəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkil etdiyi ənənəvi bayram proqramı rəngli görünlüləri, çal-çağırı, bölgələrimizin bar-bərkətli Novruz sovgaları, el sənətkarlığı nümunələri, zəngin milli mətbəxinin təqdimatı ilə yadda qaldı. Musiqiçilərimizin, aşıqların, bədii özfaaliyyət kollektivlərinin çıxışları tədbirə xoş vaxət baxş elədi.

Bir qədər qərbə və daha çox arzu-niyət kimi səslənsə də, Azərbaycan Novruzunun dünyanın məşhur bayramları, Venetsiya maskaradı, Braziliya karnavalı, Yaponiyanın Sakura festivalı kimi bütün dünyada məşhurlaşmağına çox qalmayıb. İçərişəhərdə artıq ikinci dəfə keçirilən Beynəlxalq Novruz Festivalında yeddi ölkənin - Türkiyə, Rusiya, İran, Qazaxıstan, Özbəkistan, Tacikistan və Qırğızıstanın da iştirakı dediklərimizin müjdəsi sayıla bilər.

Güləhəban MİRMƏMMƏD

